

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Mesajul de Anul Nou al Președintelui NICOLAE CEAUȘESCU

1987 — Sub semnul deplinei unități a întregului nostru popor

Ca de obicei, la fiecare început de an, președintele țării, Domnul Nicolae Ceaușescu este prezent la momentul de bucurie al întregului popor, bucurie prilejuită de intrarea într-o nouă etapă de viață, într-un nou an calendaristic, într-o nouă perioadă de muncă pentru realizări ce se întemeiază și confirmă totodată, o întreagă epocă de împliniri de până acum, epocă marcată de prezența, gândirea, activitatea și personalitatea celui mai iubit fiu al poporului nostru.

La îngemănarea anului 1986 cu noul an 1987, președintele țării, a adresat întregului popor un vibrant și călduros mesaj în care Domnia Sa face și un bilanț al realizărilor de prestigiu înfăptuite prin munca și dăruirea, prin conștiințiozitatea și responsabilitatea tuturor oamenilor muncii. Prin tot ceea ce a înfăptuit până acum „poporul nostru, constructor conștient al socialismului și-a demonstrat încă o dată, prin fapte, voința și capacitatea sa de a învinge orice greutăți și de a asigura mersul neabătut înainte al societății noastre pe calea dezvoltării sale materiale și spirituale, a civilizației noastre” a spus Domnia Sa.

De asemenea, în mesaj se face și o prezentare generală a planurilor ce ne stau înainte și care trebuie abordate în vederea împlinirii cu aceeași străduință și spirit de răspundere. Și se precizează: „Disponem de tot ce este necesar pentru înfăptuirea în bune condiții a tuturor obiectivelor și prevederilor înscrise în planul de dezvoltare economică și socială a țării pe 1987. Să luăm toate măsurile pentru a asigura, chiar din primele zile, îndeplinirea exemplară a tuturor acestor prevederi!”

Să ne angajăm în modul cel mai hotărât în lupta pentru ridicarea la nivel superior de calitate și eficiență a întregii activități din industrie, agricultură, din întreaga noastră economie!“
Domnul președinte Nicolae Ceaușescu și-a manifestat și cu această ocazie îngrijorarea pentru tensiunea existentă în relațiile dintre state și mai ales față de problema cursei înarmărilor, exprimând din nou convingerile și hotărârile poporului nostru de a milita neabătut pentru a contribui la normalizarea situațiilor conflictuale din lume, pentru dezarmare în general și pentru dezarmarea nucleară în special.

Mesajul se încheie cu urările făcute de președintele țării către întregul nostru popor: „Cu prilejul Anului Nou vă urez din toată inima, dragi compatrioți, succese și realizări tot mai bogate pe calea progresului și a înfloririi patriei noastre socialiste, libere, independente și suverane! Vă urez, tuturor, satisfacții depline în muncă și viață, multă sănătate și fericire!”

Redacția

Pregătirea Sfântului și Marelui Sinod Ortodox

Este cunoscut faptul că, de mai mulți ani, se lucrează intens la pregătirea unui Sfânt și Mare Sinod Ortodox, cerut de necesitatea de actualizare a Ortodoxia în societatea modernă, în cultura și civilizația vremii noastre și de asemenea, de a face să participe mai intens la viața actuală asumându-și responsabilități pe măsura trebuințelor actuale, dar păstrându-și intactă învățătura și tradițiile ei. Toate Bisericile ortodoxe din lume au fost de acord cu această inițiativă care, la origine, încă din deceniul al doilea al secolului nostru, a pornit din partea Bisericii Ortodoxe Române, prin primul ei patriarh Miron Cristea, un adevărat vizionar în această privință.

Între 28 octombrie și 6 noiembrie 1986 a avut loc la Geneva cea de-a III-a Conferință Preconciliară Panortodoxă. Ea a fost prezidată de delegatul Patriarhiei Ecumenice (Constantinopol), Mitropolitul Hrisostom de Mira. Au fost reprezentate toate cele 15 Biserici ortodoxe din lume, prin delegații și consilieri.

Delegația Bisericii Ortodoxe Române a fost condusă de autorul acestor rânduri, Dr. Antonie Plămădeală, având în componență și pe I.P.S. Mitropolit al Banatului Nicolae Corneanu, P.S. Episcop-vicepatriarhal Nifon Ploieșteanul și Prof. I. Bria. În calitate de consilieri au fost prof. Dumitru Popescu și prof. Ștefan Alexe.

Au fost dezbătute următoarele patru teme:

I. Adaptarea postului la condițiile de viață modernă; II. Legăturile Bisericii Ortodoxe cu celelalte Biserici creștine din lume; III. Legăturile Bisericii Ortodoxe cu Mișcarea Ecumenică și IV. Problema păcii și a discriminărilor rasiale.

Înainte de a se intra în ordinea de zi, s-a dat cuvântul conducătorilor necarier delegații, spre a aduce salutul Bisericii lor.

Din partea Bisericii Ortodoxe Române, Mitropolitul Ardealului, Dr. Antonie Plămădeală, a spus: „Eminențele Voastre, Iubiți frați,

„Precum știți, Biserica Ortodoxă Română a pierdut în vara aceasta pe președintele Patriarh Dr. Iustin Moșsescu, după nouă ani de patriarhat și mai mult de douăzeci de ani de arhiepiscopare ca mitropolit al Moldovei și Sucevei. El a fost alături de mulți

dintre Dumneavoastră și alături de alții trecuți la Domnul, dintre care unii ce au susținut mișcarea pentru organizarea unui Sfânt și Mare Sinod al Ortodoxiei. La Rodos și apoi aici la Chambesy, fostul Patriarh Iustin a fost o prezență permanentă, activă, de multe ori conciliatoare, creatoare, imaginativă.

După rînduțiile Bisericii Ortodoxe Române, la moartea Patriarhului, Mitropolitul Moldovei și Sucevei devine automat Locum Tenens, de aceea I.P.S. Sa, Mitropolitul Tegetist, în prezenta Locum Tenens și Patriarhului Bisericii noastre, mi-a dat mie conducerea delegației Bisericii Ortodoxe Române la această a III-a Conferință Preconciliară, conducere care până acum a avut-o I.P.S. Sa. Treburile Patriarhiei și organizarea alegerilor de Patriarh, care vor avea loc la 9 noiembrie 1986, l-au obligat să rămână acasă. În calitate de Locum Tenens m-a însărcinat să transmitem urările I.P.S. Sale cele mai bune pentru succesul celui de-a III-a Conferințe Preconciliare, și dorința Sa de a se ajunge la un acord complet și folositor.

Delegația Bisericii Ortodoxe Române are mandatul să contribuie la reușita Conferinței, pentru că Ortodoxia să fie o prezență vie și utilă în lumea de azi, atât pentru lucrarea mîntuirii sufletelor credincioșilor, pentru păstrarea dreptei credințe, cât și pentru a da o mărturie credibilă lumii de azi, lucrînd pentru unitatea tuturor și pentru apărarea Creștinii lui Dumnezeu, pentru pace. Unelele de distrugere n-au fost făcute de Dumnezeu, ci de oameni, și sînt opera păcatului. El trebuie să renunțe la ele și să nu se prețuiască. Biserica Ortodoxă Română salută Conferința și își exprimă încrederea că cele patru teme de pe agenda, importante pentru lumea de azi, vor fi definite și aprobate spre a fi prezentate Sfîntului și Marelui Sinod.

Am fost de curînd la un Consiliu al Păcii în Republica Federală a Germaniei, unde s-a spus că pentru a se putea elabora o teologie a Păcii, trebuie să ajungem mai întâi la o pace a teologiei. Fără aceasta, adică fără unitatea Bisericilor nu vom ajunge la o reală teologie a păcii, care să aibă un impact practic și eficient, asupra celor de care depînd marile decizii cu privire la viitorul omenirii și al planetei.

Să lucrăm pentru comunicare — nu pentru — excomunicare.

Salutul Bisericii Ortodoxe Române și urările ei sînt ca pregătirea Sfîntului și Marelui Sinod și Sinodul înșuși să fie un stimul pentru unitate și pace, în Biserici, între creștini și în lume.

Desigur, vom ajunge la hotăriri obligatorii pentru toate Bisericile numai prin Sinod. Atunci se vor lua deciziile finale. Dar Biserica noastră crede că unele propuneri ale Conferinței noastre, trebuie recomandate Bisericii de pe acum, cum ar fi recomandările de angajare a creștinilor în lupta pentru pace — ca nu cumva să ajungem în situația de a fi prea târziu, și a nu mai apuca timpul de pace, ca să ne putem ține Sinodul.

Avem în față, de data aceasta, documente de lucru bine întocmite, ale unei Comisii pregătitoare care a lucrat în Februarie 1986, și care ne vor ajuta foarte mult să fim mai expeditivi decît în trecut. Se cuvin, pentru aceasta, mulțumiri Secretariatului, în persoana I.P.S. Mitropolit Damaskinos al Elveției (Patriarhia Ecumenică).

Înainte de a-mi încheia cuvîntul, aș vrea să ne reamintesc că foarte mulți creștini se întreabă din ce în ce mai mult: Se va ține vreedată acest sinod în pregătire? Se lucrează — zic unii — prea încet, și încep să-și piardă încrederea. Trebuie să creem convingerea că Sinodul se va ține, și că întîrzierea înseamnă doar grijă pentru buna lui pregătire. Și nu putem crea această convingere altfel decît lucrînd ca documentele să aibă conținut precis, pozitiv, folositor, în așa fel, încît Biserica noastră ortodoxă să se simtă întărită, reînnoită, reînviată prin Sinod, iar celelalte Biserici creștine să simtă chemarea noastră către unitate, ca pe o chemare la împlinirea unei datorii profetice: Ca toți să fie din nou una, sfîntă, sobornicească și apostolească Biserica, cum a voit-o Mîntuitorul, și cum a fost în primul mileniu. Avem datoria de a orienta pe credincioșii noștri în lumea de azi, de aceea grija noastră trebuie să fie de două ori mai mare. Nu facem doar teologie de principiu, ci încercăm și anumite

(Continuare în pag. a 2-a)

Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALA
Mitropolitul Ardealului

Aurel Vlaicu exponent al aspirațiilor naționale românești

În această toamnă s-au împlinit 125 de ani de la fondarea Asociației Transilvane pentru literatura română și cultura poporului român (4 noiembrie 1986) și 75 de ani de la zborul lui Aurel Vlaicu la Sibiu (24 septembrie a.c.).

După satisfacerea stagiului militar la Pola (ceruse să facă armata la marină pentru a studia motoarele cu explozie), inginerul Aurel Vlaicu s-a angajat la uzinele de automobile Opel din Rüsselsheim (Germania). La acea dată pe tînrul inginer îl pasiona două domenii tehnice aflate la începuturi: aeronautica și automobilismul.

Cum aeronautica îl fascina încă din adolescență, Aurel Vlaicu îi propune patronului construirea unui avion după planurile sale. În principiu fabricantul ar fi fost de acord, însă cu condiția ca aeroplantul să rămîna în proprietatea uzinei, fapt ce nemulțumea pe tînrul inventator care animat de simțămînte patriotice ar fi dorit să se răsfrîngă invenția asupra națiunii românești, așa după cum reiese dintr-o scrisoare expediată unui prieten: „Acum vreau să mă apuc de mașina de zburat. Fabricantul... mi-ar da parole să fac mașina, dar eu mi bucur de ea inventiva Țării Românești. Vezi de îmi recomandă pe cineva cu parole, ori fă-mi o legătură bună. Astfel, pun nemții mina pe invenție și tu știți că o invenție mai ideală și mai folositoare ca mașina de zburat nu este... Opel m-ar ajuta, dar... nu vrea să-mi dea nimica pentru invenție, fără numai speșele pentru făcut și dacă e bună să fie a lui... Dacă mergi la Paris, caută pe Vuia și spune-i de mine.“

Probabil că din cauza acestui refuz s-a ajuns la o situație încordată între Opel și tînrul inginer, care s-a repercutat negativ, un timp, asupra profesiunii sale.

Cu ocazia unui concurs de mașini firma Opel a participat cu cinci echipaje și cu toate că au fost pregătite cu multă minuțiozitate, numai una s-a clasat pe locul I la toate probele (regularitate, coastă și viteză), spre dezluzia specialiștilor uzinei.

Ținem să subliniem că atunci cînd s-au verificat mașinile, A. Vlaicu a fost exclus din corpul tehnicienilor sub pretextul tîneretii și al nepriceperii. Studiindu-se mașina victorioasă s-a aflat de un meștru cu fără știerea conducerii s-a montat un carburator conceput de Vlaicu, dezlucindu-se astfel misterul succesului. Surprins de ingeniozitatea tînrului inginer, Opel revine la sentimente mai bune și-i propune un contract foarte avantajos. Deși i se deschidea o carieră strălucită Vlaicu renunța la avantajele materiale, reîntorcîndu-se spre sfîrșitul anului 1908 acasă, la Bîntînți, în vederea realizării idealului suprem: construirea aeroplanului.

În vara anului 1909 efectuează primul zbor cu planorul tras de cai și execută mai multe zboruri demonstrative cu un micromodel. Printro întîmplare fericită află și Octavian Goga, secretarul literar al Astrei, de experimentările lui Vlaicu, îl vizitează pe fostul prieten de liceu, iar după demonstrație plin de entuziasm îi promite tot sprijinul.

După adunarea generală a Astrei ce s-a desfășurat la Sibiu între 12-13 octombrie 1909, care a coincis și cu aniversarea a 100 de ani de la nașterea mitropolitului Andrei Șaguna, primul președinte al Asociației transilvane, O. Goga și A. Vlaicu trec Carpații la frații de dincolo.

O. Goga care se bucura de mult prestigiu și în România izbuti la

(Continuare în pag. a 2-a)
Mihai Sofronie

Răsai asupra mea...

Răsai asupra mea, lumînă lînă,
Ca-n visul meu ceresc d-oîntinoră;
O, maică sfîntă, pururea fecioară,
În noaptea gîndurilor mele vină.

Speranța mea tu n-o lăsa să moară
Din inima-mi — adînc noian de vină;
Privirea ta de mîlă caldă, plînd,
Îndurătoare-asupra mea coboară.

Străin de toți, pierdut în suferința
Adîncă a nimiciniciei mele,
Eu nu mai cred nimic și n-am tărie.
Dă-mi tîneretea mea, redă-mi credința
Și repară din cerul tău de steje;
Ca să te-ador de-acum pe veci, Marie!
M. Eminescu

Acasă

Acasă-nseamnă Ungă maica vatră
Așoia unde Patria ție scut.
Unde-s ai tăi de sprijin și iubire
Și sînt aceia care te-au născut.

Acasă-nseamnă că ești între-ai tăi,
Ai demnitare, poți avea temei.
Poți deveni și om înalt, de seamă
Dar și statule-n vreme dacă vrăi.

Acți ții este frate orice codru
Și Dîndrea și cîmpul plin de griu
Poți sta s-așoia și-n liniște izvorul
Și ce vorbește fiecare riu!

Un pai te-ajută să poți trece marea
Și ai tu ca fiecare-o stea.
E plînea dulce și chiar de-ar fi
E mult mai albă ca un fulg de zăăă

Acasă-nseamnă Neamul și Pămîntul,
Lumini și datini, crez și obicei
Și Umbra care poți vorbi în tîină
Cu toată țara și iubirea ei.

Virgil Carianopol

Gînduri creștine la trecerea înt-un an nou

„Fie numele Domnului binecuvîntat de acum și pînă-n veac“, iată ce credem că ar fi potrivit să spună sufletul nostru în aceste clipe, primele în care ne aflăm după ce am pășit pragul unui an nou. Să binecuvîntăm dar pe Domnul pentru tot ce a fost bun în anul care a trecut și făcînd bilanț asupra a tot ce am avut de gînd să împlinim, să ne străduim să facem noi și hotărîți past, în viitor pe calea progresului moral și material, singura lege în fața căreia nu se cade să rămînem nepăsători. A trecut încă un an din viața și iată Dumnezeu ne-a lăsat o nouă șansă de a împlini ceea ce n-am putut împlini pînă acum. Iată de ce se cade să mulțumim Domnului și să-L binecuvîntăm.

Biserica creștină a rînduit să cinstim în prima zi a anului punerea numelui lui Iisus, pentru că, după cum spune Sf. Scriptură, Lui i-a dat Tatăl „un nume mai frumos decît orice nume, pentru că întru numele lui Iisus tot genuchium și se pleacă, al celor cerești, al celor pămîntesti și al celor dedesubt“ (Fil. 2, 9-10). Acest nume, în filciure românească, înseamnă „mîntuitor“, așa că iată pentru ce socotim noi creștinii, că nu poate exista un alt nume cu un înțeles mai profund decît acest nume.

Dar, trebuie să bîgăm de seamă că tot Sf. Scriptură ne spune prin Apostolul cînt în ziua de anul nou (Col. 2, 11-12) că așa cum am cîntat deunăzi prin colinde despre Nașterea lui Hristos prin împreunarea lui Dumnezeu cu omul, în Hristos „locuiește trupește toată plînatăa dumnezeirii“, iar de aici urmează și despre noi creștinii o învățătură tainică și mîntuitoare, anume că „în Hristos am fost tăiați împrejur cu tăiere împrejur nefăcută de mînă, îngropați fiind împreună cu El prin Botez“. Cu alte cuvinte, așa a fost bunăvoința lui Dumnezeu ca prin Întîrzierea Fiului Său să ne altoiască și pe noi întru El — acesta-i sensul Botezului și al celorlalte Taine; să ne dea și nouă înfieri și să nu uităm că după numele lui Hristos ne numim și noi „creștini“ („hristiani“, copii ai lui Hristos, desigur fii ai Lui după duh, după har). La acest lucru s-a gîndit Apostolul cînd a zis că „din neamul lui Dumnezeu sîntem“.

Toți creștinii mai prăznim azi și pomenirea Sfîntului Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei. Numele „Vasile“ e grecesc și înseamnă „cel din neam împărășesc“. Ori el ne-a arătat atît prin Liturgia și învățatură, cît și prin faptele vieții sale minunate ce taină mare a salvării Dumnezeu cu ființa omenească atunci cînd a trimis pe Fiul Său în lume să se facă frate cu noi, căpetenie a Bisericii Sale, ca pe toți să ne mîntuiască. Vasile se trăgea dintr-o familie de mari vrednici creștine, din care s-au ridicat și sfinți, care au ajutat în veacul IV la creștinarea și progresul moral al celor din vremea lor. Erau 10 copii la părinți. După ce a trecut prin școlile cele mai înalte ale vremii, Vasile a fost convins de sora sa, Macrina cea tînră, că pentru darurile de mare învățătură pe care i le-a dat Dumnezeu omul nu se cade să se mîndrească, ci să le închine tot lui Dumnezeu și ajutorării celor mulți. Și Sf. Vasile așa a făcut. După ce i-au murit părinții și și-a așezat rudele înzestrînd și eliberînd pe toți foștii lor sclavi, Sf. Vasile a pus în lucrare toti banii de pe averile sale clădînd primul mare spital de bolnavi, între alții și de leproși și unde mergea el înșuși și le spăla rănile îmbrățișîndu-i ca pe adevărați frați și fii ai lui Dumnezeu. În anul 368, într-o vreme de secetă urmată de foamete, cînd mulți țărani de pe podișurile Anatoliei erau atît de disperși încît stăteau să-și vindă copiii pentru că nu-i mai puteau hrăni, Sf. Vasile a organizat o cam-

(Continuare în pag. a 2-a)

Pr. prof. dr. T. Bodogae

47679

TEOCTIST, PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE, Calendar ortodox 1987, București 1987

Iată un lucru necesar, practic și bun pentru credincioși, un calendar portativ, având doar dimensiunile 9x14.

În loc de cuvînt înainte Editura a pus impresionant salu adresat credincioșilor și înaintătorilor acestora, cu prilejul întronizării Preafericirii Sale Teoctist.

„Îmi deschid brațele părintești și îmbrățșez cu întreaga căldură pe toți credincioșii sîntei noastre Biserici, atît pe cei de aproape, care își împlinesc rosturile vieții lor pe străvechea glie străbună, cit și pe ierarhii, slujitorii și credincioșii parohiilor ortodoxe de peste hotare, care păstrează aprinsă cu rivna lor românescă, candelă credinței dreptmăritoare și chipul țării străbune, încredințându-și pe toți de dragostea și prețuirea mea.“

Urmează: Rugăciunile începătoare, Rugăciuni de dimineață, Rugăciuni de seară. Despre dragoste, Despre unitatea credinței, Despre pace, Din opera sfinților Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, Grigorie de Nissa și Marcu Ascetul.

Capitolul următor îl constituie, parțial calendaristic de la Ianuarie-Decembrie, urmează apoi îndrumări bisericești, privind zilele de post, înălțarea timpului în care nu se fac nunci, Moaște de Sfinți la noi în țară, precum ale Sfinților Cuvioase Paraschiva, aflătoare în catedrala mitropolitană din Iași, ale Sfinților Dimitrie cel Nou din Basarabi afla-

toare în Catedrala sîntei Patriarhii din București, ale Sfinților Grigorie Decapolitul care se găsește la mănăstirea Bistrița-Vilcea, ale Sfinților muceștii Filoteia din paraclisul Mănăstirii Curtea de Argeș, ale Cuviosului Nicodim de la Tismana, din moaștele cărui se află numai degetul cel mare de la mîna dreaptă la Mănăstirea Tismana, ale Sfinților martiri Zotic, Atal, Kamasie și Filip care se află la Mănăstirea Cocos din județul Tulcea.

Capitolul: Biserica Ortodoxă Română, aduce date istorice de la începuturile creștinismului la românii pînă la 9 noiembrie 1986 ziua alegerii Preafericirii Teoctist în demnitatea de patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Ultimul capitol îl constituie organizarea Bisericii Ortodoxe Române pe mitropolii cu indicarea titularilor, mitropolii, episcopi și vicari episcopi.

Capitolul ia în schemă și pe românii ortodocși de peste hotare, pe cei din S. U. A. cu sediul la Detroit-Michigan și pe cei din Europa Centrală și Occidentală, cu sediul la Paris.

Ultimele 6 pagini sînt lăsate libere pentru însemnări.
Pe cit de redus ca extensiune pe atît de îmbelsugate pot fi roadele pe care le aduce credincioșilor noștri Calendarul portativ ortodox pe 1987.

Pr. prof. Nicolae Neaga

Prezența istorică a Transilvaniei

Cartea recentă *Istoria Transilvaniei în istoria și conștiința românilor*, sub redacția și coordonarea prof. C. Gh. Marincescu (Iași), conține o serie bogată de noi cercetări istorice menite să elucideze unele detalii ale trecutului acestei provincii, adevărată „cetate daco-română, leagănul românismului”, cum scria Eminescu acum mai bine de un secol. Aspectele dinamice ale prezenței Ardealului în evoluția istorică a poporului nostru și cadrul general istoric și geografic sînt conturate în sintezele semnate de Gh. Platon („Transilvania în istoria poporului român; repere geografice și socio-politice”), de V. Cristian („Indemnurile trecutului național în lupta pentru unitate atastală”), în legătură cu premisele Marii Uniri, Nichita Adăniloae scrie despre „rolul reformelor lui Cuza”, Ion Agrigoroaei despre „apelul la Unirea din 1859” — argument în realizarea Marii Uniri, autor și al studiului despre „Transil-

vania în cadrul României întregite”. Rolul unor personalități de seamă în lupta pentru Unire este analizat în studiile semnate de C. Gh. Marincescu (despre V. A. Urechia), Gh. Buzatu (N. Titulescu), Gh. I. Florescu (Nicolae Filipescu), Mihai Vatau (Barbu Delavrancea), Ioan Pogana (Vasile Goldis), D. Șandru și I. Saizu (Traian Vuia), Ian Humă (Vasile Pârvan), Mioara Topliceanu (Lucian Blaga); studiul despre „Idea unității naționale a poporului român la Grigore Ureche” de Crina Brătloveanu și Carmen Dinescu trebură pusă în discuție a seriei de mari personalități angajate în procesul Unirii. Perspectiva asupra trecutului ne dezvăluie și alte aspecte ale solidarității naționale, alte momente și factori de coeziune etnică; studiile semnate de Mihai Iacobescu, Ian

(Continuare în pag. a 3-a)

Prof. Gh. Bulgăr

Aurel Vlaicu . . .

(Continuare din pag. 1)

București să-l pună pe Vlaicu în legătură cu personalități culturale și politice în frunte cu Spiru Haret, D. D. Pătrășcanu și alții. Cu primul avion lucrat la Arsenalul Armatei a zburat prima dată la 16 iunie 1910, aeroplan inventat, construit și pilotat de un român, intrînd în felul acesta și România în rîndul țarilor pentru cucerirea aerului. Frații Wright zburaseră pentru prima dată în S.U.A. în decembrie 1903.

Cu al doilea aparat, Vlaicu II, s-a înălțat pentru prima oară, în aprilie 1911, în fața prietenilor O. Goga, Șt. O. Iosif și Ilarie Chendi, fiind construit la Școala superioară de arte și meserii. Cu acest avion a făcut o demonstrație de virtuozitate, zburînd pînă la înălțimea de 800 metri, cu prilejul adunării generale a Astrei la Blaj, unde s-au sărbătorit 50 de ani de la fondarea celei mai importante societăți culturale de dincoace de Carpați.

Zborul lui Vlaicu, la Blaj, în fața a peste 30.000 de români a însemnat apogeul serbărilor, prin executarea primei demonstrații aviatice în Transilvania. Așa după cum consemna O. C. Tăslăuanu, secretar al Astrei, „în Blaj . . . înălțat în văzduh primul aeroplan românesc, dovedind tuturor triumful genului național”. Pe chipurile celor de față se citea o satisfacție fără margini, căci înălțarea lui Vlaicu, flu al meleașurilor ardelenice, simboliza încă un triumf românesc în lupta pentru dreptate socială și națională. Marele dramaturg I. L. Caragiale, care venise tocmă de la Berlin să asiste la serbările Astrei i-a spus emoționat, cu lacrimi în ochi: „Ești cel mai mare geniu al poporului nostru, băiete. Să trăiești! Avem și noi cu cine să ne mîndrim.“

La invitația lui O. Goga, secretarul literar și A. Băseanu, președintele Astrei, A. Vlaicu sosește la Sibiu pentru o altă demonstrație, eveniment consacrat în presa română și germană. În „Telegraf român” din 25 august/7 septembrie 1911 apărea următorul apel al Asociației semnat de A. Băseanu: „... Ne împlinim o plăcută datorie, cînd luăm sub ocrotirea așezămîntului nostru cultural această izbîndă a științei, care face cinste neamului românesc.“

Din cauza timpului nefavorabil n-a putut zbura în ziua de 17 septembrie spre intrînțarea inventatorului, întrucît se adunaseră peste 20.000 de români și sași, venind foarte mulți din împrejurimi, între care sălăștenii cu un tren special. Abla duminică următoare la 24 septembrie reușește să zboare, pe un vînt puternic, pe cîmpul exercițiilor militare (cartier Hipodrom II), aterizînd în apropiere de Șelimbăr. Tot pe vînt a zburat duminică următoare la Brașov, dînd

dovadă de mult curaj, dar și de măiestrie în pilotarea aparatului. După reînțoarcerea la București fi apare cartea *Aeroplanul Vlaicu* (1911). La insistența prietenului său O. Goga se înscrie la marea concurs de la Aspern — iunie 1912 — la care au participat 43 de concurenți din 8 țări, cîștigînd mai multe premii II și unii I. Ziarul „Românul” din Arad consemna următoarele la 30 iunie: „Aurel Vlaicu depășind adversari redutabili a ieșit biruitor în unul din primele concursuri de aviație. Epopeea neamului românesc în care ne-am impus strălucit este consemnată prin trei localități: Plevna, Montpellier și Aspern.“

După succesul de la Aspern, A. Vlaicu își începe un turneu demonstrativ în mai multe localități: Arad, Lugoj, Hateg, Orăștie, Virșet, Alba Iulia, Săliște, Tg. Mureș, Dumbrăveni. Tot acum „Românul” inițiază o colecție pentru construirea avionului Vlaicu III.

Odată cu perfecționarea aeroplanelor sale și îmbunătățirea tehnicii pilotajului, pe A. Vlaicu îl frămînta tot mai mult trecerea Carpaților, aceasta avînd pentru românii și o semnificație politică, zborul simbolizînd înălțarea graniței nedrepte. Cum la 1913 existau numeroase avioane în dotarea armatei române, Vlaicu se temea să nu i-o ia altceva înainte. La 14 septembrie 1913 urma să aibă loc la Orăștie adunarea generală a Astrei, unde fusese invitat. Deși cu cîteva zile înainte renunțase la acest gând, totuși în ultimul moment se răzgîndește, iar la 13 septembrie, într-o zi nefastă, încercă imposibilul: trecerea Carpaților. În apropiere de Cîmpina avionul se prăbușește în mod „misterios”, dispărînd la numai 31 de ani unul dintre cele mai mari genii tehnice ale națiunii. Adunarea generală a Astrei de la Orăștie se transformă dintr-o adunare de sărbătoare în una îndoliată.

Presa a consemnat această dramă, apărînd sute de articole, iar din noianul lor ne-am oprit asupra unui fragment redactat cu sensibilitate și dramatism de neîntrecutul gazetar O. Goga, prietenul cel mai apropiat al lui Vlaicu. „Acum Vlaicu nu mai este. L-a fulgerat visul nostru al tuturor în care s-au mulțumit și aripile lui: să treacă muntii, să dărîme în conștiința milioanelor stavila care ne desparte. . . Vlaicu e primul sol al unui vis milenar, înfiul soldat căzut pe-un cîmp de bătaie, cel dinții singe vîrșat pentru trecerea Carpaților.“

Profetice cuvinte. Aurel Vlaicu a fost prima jertfă din cele 800.000 care au stat la baza desăvîșirii unității statale, act pecetluit la 1 Decembrie 1918 de Marea Adunare Națională de la Alba Iulia.

Pregătirea Sfîntului și Marelui Sinod Ortodox

(Continuare din pag. 1)

reorientări în funcție de cerințele lumii de azi.

Mileniul al doilea a fost al despărțirilor. Al treilea ar fi bine să ne găsească din nou uniți. O mie de ani de despărțiri pot fi de ajuns! Sînt 1000 de ani de păcate împotriva lui Dumnezeu, și trebuie să ne reîmpăcăm cu Dumnezeu.

Vrem pace, dar Dumnezeu vrea un preț pentru ea, așa cum a cerut întotdeauna, precum ne arată Scriptura, și anume: întoarcerea spre El, întoarcerea la Bine, Adevăr, Egalitate, Libertate, Dreptate.

Biserica Ortodoxă Română salută pe toți delegații sfinților Biserici surori și se unește în rugăciune, îmbrînșă pe toți, pentru succesul celei de-a III-a Conferințe panortodoxe preconciiliare.“

În continuare secretarul Conferinței Preconciiliare, Mitropolitul Damaschin, a prezentat cele patru rapoarte pregătitoare ale celei de-a treia Conferințe Preconciiliare. În legătură cu fiecare, conducătorul delegației Bisericii Ortodoxe Române a luat cuvîntul, făcînd observații din care rezumăm următoarele:

1. În legătură cu redactarea postului, ne-am declarat împotriva titlului acestui tema, întrucît el ar putea scandaliza pe credincioșii noștri, crezîndu-se că vrem să schimbăm regulile canonice cu privire la post. Am propus schimbarea titlului printr-unul mai scurt și mai neutru, cum ar fi de pildă *Importanța postului și practicarea lui în zilele noastre*.

În fapt, referatul pregătitor vorbește de o redactare, dar noi nu trebuie s-o considerăm ca atare, ci doar ca o folosire cu discernămînt a regulii, poate mai mult decît a fost folosită în trecut, aceasta mai ales în ceea ce privește pe cei care trăiesc în cazărmi, în internate scolare, pe șantiere de muncă etc. E greu pentru aceștia să respecte regulile canonice, dar pentru aceasta nu trebuie schimbate regulile, ci trebuie date îndrumări, potrivit iconomieii care în documentul nostru trebuie accentuată ceva mai mult. În sensul acesta am propus să se extindă acea parte a documentului care vorbește despre modul cum trebuie aplicată iconomia, și anume, să se spună că ea rămîne în competența episcopilor și a duhovnicilor. Nu e vorba deci de nici o redactare, ci e vorba de o aplicare cu mai multă înțelepciune a vechilor rînduieii, la situația lumii de astăzi.

2. În legătură cu tema: *Dialogurile cu celelalte Biserici*, am apreciat că textul propus e bun, echilibrat și, așa cum a spus secretarul Conferinței Pregătitoare, precis și prudent. Totuși, am apreciat că el e mai puțin precis decît prudent, sau, în unele locuri, e prea prudent, ceea ce denotă un fel de teamă a Ortodoxiei de aceste dialoguri. Este adevărat că Ortodoxia trăiește o nouă experiență, și, această experiență pune în joc conștiința Bisericii, dar lumea de astăzi așteaptă de la Biserică o mișcare spre o unitate. Documentul face afirmații importante cu privire la faptul că numai Biserica Ortodoxă poate fi numită Biserica. Poate că ar trebui să evităm afirmații prea radicale, ca să nu scandalizăm de la început pe cei cu care dialogăm.

Documentul vorbește destul de mult despre o anumită neliniște printre Biserici, cu privire la unele dialoguri. Am dorit ca aceste neliniști să fie mai explicite pentru ca cei ce vor citi documentul nostru să știe exact despre ce este vorba.

În continuare am exprimat aprecierea față de recomandarea documentului ca toți ortodocșii să se prezinte la diferitele dialoguri cu puncte de vedere comune, ca să nu ne dăm în spectacol în fața celorlalți confesiuni, scoțînd în evidență unele disensiuni dintre noi. Pentru aceasta, la nevoie, se pot convoca conferințe pregătitoare panortodoxe.

3. În legătură cu implicarea ortodoxă în mișcarea ecumenică, în numele Bisericii Ortodoxe Române ne-am declarat de acord cu documentul, arătînd totuși că ar trebui să se insiste mai mult pe lîngă Consiliul Ecumenic, ca să dea mai multă atenție *Declarației de la Sofia*, în care ortodocșii și-au exprimat dezideratele lor. Știm că noul Secretar General al Consiliului Ecumenic al Bisericilor, Emilio Castro afirmă mereu că e gata să dea ortodocșilor mai multe locuri în conducerea Consiliului și în Comisiile de lucru; trebuie să facem totul ca aceste promisiuni să devină fapte.

Am arătat apoi că rămîne în continuare o problemă nerezovalată, procedura de adoptare a hotărîrilor în Consiliul Ecumenic, deoarece majoritatea e protestantă și mașina de vot ne poate oricînd pune în minoritate, sau chiar ne poate elimina reprezentanții, dacă unii nu le-ar plăcea. Trebuie făcut ceva ca această metodologie să fie schimbată.

În legătură cu toate dialogurile angajate de ortodocși, conducătorul delegației Bisericii Ortodoxe Române a propus să se reiasă cu claritate din toate documentele Conferinței Preconciiliare că dialogurile inițiate la nivel panortodox, nu pot fi întrerupte decît tot printr-o hotărîre panortodoxă. Dacă vreo Biserică are probleme bilaterale cu o altă Biserică cu care sîntem în dialog, fie că rezolvă această problemă bilaterală, fie că o aduce la cunoștința tuturor Bisericilor ortodoxe spre a se lua o hotărîre comună, dacă dialogul cu Biserica respectivă va continua, sau se va întrerupe pînă la rezolvarea diferendelor. Nici o Biserică nu are singură dreptul de veto în legătură cu vreun dialog. E liberă să nu participe, dacă nu vrea, dar nu poate obliga celelalte Biserici să nu par-

ticipa. Cel mai bun lucru e consultarea panortodoxă prealabilă.

4. În legătură cu punctul al patrulea de pe ordinea de zi și, anume *Problema păcii și a luptei împotriva discriminărilor*, în numele Bisericii Ortodoxe Române s-au făcut următoarele observații:

„Mă scuz pentru unii termeni din intervenția mea, care vor putea apărea unora dintre D-stră cam duri. Ei vor fi însă expresia sincerității și a unei opinii personale care se bazează pe realitățile vieții, realități care mi se par absente din document. Chiar dacă nu voi fi foarte sistematic, voi încerca să fiu foarte clar. Decamdată, pînă să apreciez utilitatea documentului și faptul că el va fi un document al vremii noastre și nu un text pios, o predică bună pentru secolul al cincilea, al cincisprezecelea, și pentru orice vreme, dar nu pentru situațiile grele cu care este confruntată lumea și Biserica astăzi. Aș vrea să fiu bine înțeles. Teologic vorbind, textul e bun. Toți putem accepta teologia păcii așa cum e exprimată ea pe temeiuri biblice și patristice. Atît numai că, accentul cade pe mărturia de principii pe care o dă Biserica, și nu pe indicatorii ei practice. E ceea ce, spunem noi, constituie un bun text pe verticală. Îi lipsește însă totalmente latura orizontală, legătura cu viața concretă, metodele pe care le recomandă Biserica pentru instaurarea unei păci durabile în lume. Documentul vorbește despre rugăciune, dar nu vorbește deloc de faptul că oamenii pot face și altceva pentru pace, și că ei poartă răspunderea față de ceea ce se întîmplă în lume. Se lasă impresia că ceea ce se pe-trece e inevitabil.“

Documentul nu arată deloc că nu poate exista pace fără dreptate socială, deși această idee se află din belșug atît în Sf. Scriptură, cit și în toată literatura patristică. Ba chiar, la un moment dat, documentul se întoarce la soluția miosteniei ca soluționare a dreptății sociale, ceea ce este cu totul anacronic în vremea noastră. Noi știm toți că pace fără dreptate socială nu se poate, iar dreptate socială fără o nouă ordine economică internațională, de asemenea nu se poate. Toți știm că toate tensiunile din lume, toate diferendele ideologice vin din motive economice, așa că documentul trebuie neapărat să facă mențiuni despre aceasta și să fixeze poziția Bisericii Ortodoxe în legătură cu aceasta.

Documentul nu spune nimic despre ceea ce unele Biserici au și întreprins în această privință, de pildă despre faptul că în România toate culele au organizat deja trei întruniri religioase în apărarea păcii și pentru dezarmare. Documentul nu conține deloc recomandări practice. Iată, de curînd, România prin Președintele Nicolae Ceaușescu a propus reducerea cheltuielilor militare și a armamentelor cu 5%, la nevoie chiar unilateral, spre a da un exemplu de acțiune practică în favoarea păcii. Biserica noastră și Culele din România au aderat cu entuziasm la această inițiativă. Oare Bisericiile Ortodoxe, în general, nu au nimic de spus despre astfel de inițiative practice? Oare nu avem nimic de zis cu privire la amenințarea care ne paște pe toți și anume amenințarea cu războiul atomic și continuarea cursei înarmărilor? Oare avem dreptul să ignorăm toate acestea, și să prezentăm un document pur teologic, lipsit de orice contact cu viața și cu realitatea ei? Părerile delegației Bisericii Ortodoxe Române este că documentul trebuie să fie un pod între principii noastre, și nevoile lumii de azi, și un act care să se adreseze lumii și conducătorilor popoarelor, pentru a-i angaja pe drumul dezarmării și al păcii. Altfel rămînem într-un ghettou al bunelor intenții, fără nici o urmare practică.“

În afară de acestea, documentul prezentat nu afirmă necesitatea colaborării Bisericii Ortodoxe cu celelalte confesiuni creștine și cu cele-

alte religii, în vederea apărării păcii și luptei pentru dezarmare.

Unii au zis aici că trebuie să ne ferim să ne amestecăm în politică. Sînt de acord dar, a apăra pacea nu înseamnă politică. Nu ne amestecăm în conflictul dintre ideologii, dar avem datoria să proclamăm calea dialogului ca singura cale de rezolvare a tuturor conflictelor și a diferendelor ideologice. În scurt: avem nevoie de un document actual, ancorat în istorie, nu abstract, un text care să fie nu numai plin de bune principii ce și de atitudine practice.“

Această intervenție a dus apoi la modificarea substanțială a documentului, în care a fost introdusă cea mai mare parte din ideile expuse de delegatul Bisericii Ortodoxe Române. Trezindu-se la analiza amănunțită a documentelor, s-au alcătuit patru Comisii de lucru potrivit celor patru teme de pe ordinea de zi. Cele patru Comisii, pe baza discuțiilor din plenară, au modificat documentele, dîndu-le forma finală.

Conducătorul delegației Bisericii Ortodoxe Române, Mitropolitul Antonie Plămădeală al Ardealului, a fost ales președinte al Comisiei a II-a, care s-a ocupat cu alcătuirea documentului final, privitor la Dialogul Ortodoxiei cu celelalte Biserici și confesiuni creștine. Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Corneanu a fost repartizat în comisia care s-a ocupat de Documentul Ortodoxia și Pacea în lume. Prea Sfințitul Episcop Nifon Mihăiță a fost repartizat în Comisia care s-a ocupat de *Importanța postului și practicarea lui în zilele noastre*. Profesorul Ioan Bria a fost repartizat în Comisia care s-a ocupat de *Raportul dintre Biserica Ortodoxă și Mișcarea ecumenică*. În Comisia care a studiat dialogurile dintre Biserica Ortodoxă și celelalte Biserici creștine a fost repartizat, în calitate de consilier, profesorul Dumitru Popescu; Profesorul Ștefan Alexe a fost ales în Comisia de trei, care a pregătit propuneri cu privire la viitoarele teme ale următoarei Conferințe Preconciiliare.

Cînd documentele, după discuții ample, și-au căpătat forma finală, au fost aduse din nou în plenară, au fost rediscutate și unde a fost nevoie au fost reamendate, după care au fost aprobate în unanimitate.

Această a treia Conferință Preconciiliară s-a încheiat cu un succes deosebit și s-a exprimat speranța că, dacă se va lucra în același ritm și în aceeași bună cooperare, se va putea spera că Sfințul și Marele Sinod se va ține încă în vremea noastră, speranță care se cam pierduse după cea de-a doua Conferință Preconciiliară, cînd delegații se despărțiseră fără a fi reușit să alcătuiască documente finale, unanim acceptate.

Comisia celor trei însărcinați cu propunerea temelor viitoarei Conferințe Preconciiliare a propus ca aceste teme să fie următoarele:

1. Autocefalia și modul ei de proclamare
2. Autonomia și modul ei de proclamare
3. Dificultățile, adică ordinea canonică a Bisericilor
4. Diaspora Ortodoxă și modul ei de administrare.

De îndată ce Bisericiile însărcinate cu elaborarea unor propuneri în legătură cu aceste teme, își vor trimite propunerile la Secretariatul viitorului Sinod, respectiv înalt Prea Sfințitul Mitropolit Damaschin al Elveției, acesta va proceda la convocarea uneia sau mai multor consultații pregătitoare, care să alcătuiască documentele care se vor prezenta ca propuneri la cea de-a patra Conferință Preconciiliară. Aceste pregătiri ar urma să se desfășoare cit mai repede posibil, respectiv în maximum trei ani, sau dacă se va putea și mai repede. Propunerile au fost acceptate.

Cea de-a treia Conferință Preconciiliară și-a încheiat lucrările cu succes și-a speranțe pentru o evoluție pozitivă a lucrurilor în vederea organizării cit mai curînd a Sfințului și Marelui Sinod Ortodox.

Gînduri creștine . . .

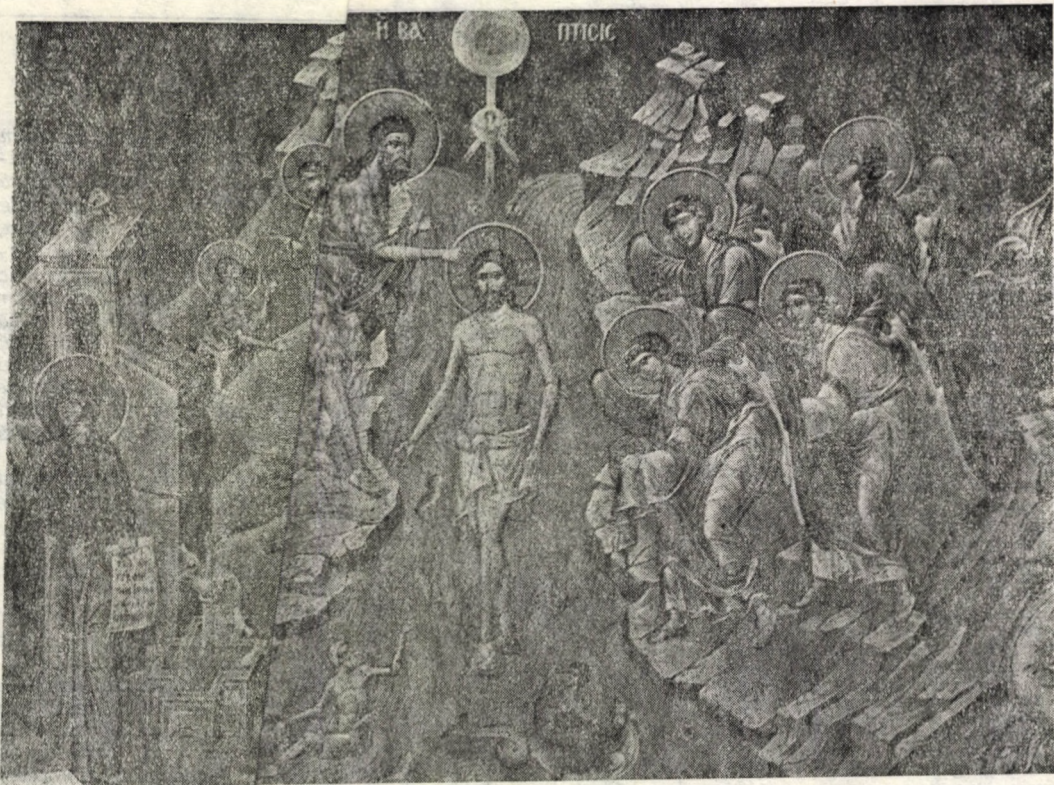
(Continuare din pag. 1)

panie de într-ajutorare atît de eficace prin predicile sale încît a salvat tînurii întregi de la mizerie. Atît de mult l-au iubit și l-au respectat contemporanii încît chiar și evreii și păgînii au pîlns la moartea lui. Iată de ce a rînduit Biserica pîlda vieții lui drept model de urmat la începutul unui an nou. Și chiar dacă nu vom putea face ca el, să nu uităm ce spunea marele Pasteur, descoperitorul leacului contra turbării și pentru care și-a riscat de mil de ori viața pînă a aflat acest leac: „să facem fiecare măcar atîta bine cît ne stă în putere și atunci raiul tot nu-i pierdut de tot.“ Iată, dar, ce proiecte înălțătoare ne-am putea alege pentru anul în curs, acum cînd pornim într-un an nou. În orice caz să știm că viața are preț numai în măsura în care putem fi de folos celor din jurul nostru.

În al treilea rînd, toți serbăm un an nou, atît ca persoane singuratec cit și ca organisme sociale, în care fiecare am avut diferite planuri și am încheiat diferite bilanțuri. În munca noastră sîntem toți încadrați în strădanii de continuu progres și de bunăstare. Și în aceste privințe de bună seamă că trebuie să ne gîndim la viitor, la realizările care ne așteaptă. Poporul nostru s-a angajat în acest an cu toată hotărîrea în acțiuni menite să ducă la salvagardarea păcii, la instaurarea unui climat de bunăînțelegere și cooperare între oameni și popoare. Acest fapt este de o deosebită importanță. El grăiește despre vocația de pace a românilor, despre dorința lor de a trăi în libertate și prietenie cu toți oamenii. În calitate de slujitori ai Domnului păcii, noi trebuie să fim părtași ai idealurilor și năzuințelor poporului nostru, să facem totul pentru continuarea existenței noastre pe aceste meleaguri, pentru continuarea și prosperitatea vieții umane pe întreaga planetă.

Așadar, ca să grăm în limba bisericescă, atît ca creștini, care purtăm numele lui Hristos, cit și ca ucenici ai sfinților de genul Sf. Vasile care ne-a lăsat în Sf. Liturgie modelul comunității de rugăciune, atît pentru cel în viață, cit și pentru cei ce nu mai sînt trupește printre noi, să pîsim acum la început de an nou credința și cu entuziasm de a ne strădui mereu spre mai bine și spre un viitor tot mai înălțător. Abia în chipul acesta vom putea înțelege cu adevărat cuvîntul proorocului (Ioil 2, 73): „Oricine va chema numele Domnului se va mîntui.“

Icoana Botezului Domnului

Strîns legată de sărbătorirea Botezului Domnului sau Epifania, ne întoarcem la evenimentul noi, tei sfîntitoare a lui Hristos, în întreaga umanitate și care participă la Botezul Duhului Sfînt și la Cincizecimea Sa, coborîndu-l Duh și arătarea Treimii.

Icoana Botezului Domnului prezintă pe Iisus în apă, în care coboară Domnul pentru Botez, este lumea ce și trage obrîșia din apele primordiale. El este populat cu pești, semn liturgic timpuriu al Botezului și Euharistiei. Toate apele se sîntesc de la Iordan, Așa și glasul este rugăciunea: „Astăzi fierea apelor se sîntesc” și cu ele creația. Așa de neașteptat este evenimentul în care intră în apă Iisus în apă Iordanul se întoarce înapoi, amintind momentele vechi testamentare, prin care poporul evreu a trecut de la robie la libertate, de la blestem la binecuvîntare, de la priegie la biruință în patria Canaanului, simbol al intrării creștinilor în curățirea baptismală în „Patria cerească”. Iordanul este prefigurare prin citirea la vecernia Bobotezei a 13 parânelor (lecturi din Vechiul Testament) începînd cu „Facerea lumii” (I 1-13) și continuînd cu „Trecerea prin Marea Rosie” (Iesire XIV, 15-18; II-23; 27-29), minunea din pustiu (Iesire XV, 22-XVI, 1), trecerea poporului dincolo de Iordan (Iosua III, 7-8; 15-17), Ilie și Elisai la Iordan (IV Regi II, 6-14), Neeman la apele Iordanului (IV Regi V, 9-14), (Isaia I, 16-20), Iacob în fața taberei lui Dumnezeu (Fac. XXXII, 1-11), fiica lui Faraon și Moise la Nil (Iesire II, 5-10), Ghideon la râul (Jud. VI, 36-40), Ilie jertfind în fața Domnului (III Regi XVIII, 30-39), Elisai înducînd apele cu sare (IV Regi II, 19-22), (Isaia XLIX, 8-15).

Coborîrea Domnului în Iordan este prefigurarea coborîrii la iad. Acolo îl așteaptă Adam și Eva, aici două personificări a Iordanului și a Mării, imagine simbolică care indică supunerea naturii cosmice, revirimentul ei ontologic. „Astăzi, pămîntul și marea și-au împărțit bucuria lumii și lumea s-a umplut de veselie.” „As-

și fiind deasupra apelor, invită creația toată la recreare prin Botez. Sînta Treime luminează întreaga creație încît ne aflăm în fața unei sărbători cosmice, cum de altfel icoana demonstrează și slujbele mărturisesc: „Astăzi toată făptura se luminează de sus ca o făclie... Astăzi cele de sus cu cele de jos împreună prăznuiesc și cele de jos cu cele de sus împreună vorbesc” (Rugăciunea de sfințire a apei).

Iordanul, în care coboară Domnul pentru Botez, este lumea ce și trage obrîșia din apele primordiale. El este populat cu pești, semn liturgic timpuriu al Botezului și Euharistiei. Toate apele se sîntesc de la Iordan, Așa și glasul este rugăciunea: „Astăzi fierea apelor se sîntesc” și cu ele creația. Așa de neașteptat este evenimentul în care intră în apă Iisus în apă Iordanul se întoarce înapoi, amintind momentele vechi testamentare, prin care poporul evreu a trecut de la robie la libertate, de la blestem la binecuvîntare, de la priegie la biruință în patria Canaanului, simbol al intrării creștinilor în curățirea baptismală în „Patria cerească”. Iordanul este prefigurare prin citirea la vecernia Bobotezei a 13 parânelor (lecturi din Vechiul Testament) începînd cu „Facerea lumii” (I 1-13) și continuînd cu „Trecerea prin Marea Rosie” (Iesire XIV, 15-18; II-23; 27-29), minunea din pustiu (Iesire XV, 22-XVI, 1), trecerea poporului dincolo de Iordan (Iosua III, 7-8; 15-17), Ilie și Elisai la Iordan (IV Regi II, 6-14), Neeman la apele Iordanului (IV Regi V, 9-14), (Isaia I, 16-20), Iacob în fața taberei lui Dumnezeu (Fac. XXXII, 1-11), fiica lui Faraon și Moise la Nil (Iesire II, 5-10), Ghideon la râul (Jud. VI, 36-40), Ilie jertfind în fața Domnului (III Regi XVIII, 30-39), Elisai înducînd apele cu sare (IV Regi II, 19-22), (Isaia XLIX, 8-15).

Privind icoana Botezului să vedem dincolo de ea misterul coborîrii Domnului în inima creației și-a noastră, spre a ne recrea, spre a transfigura lumea într-o grădina a armoniei și-a păcii totale, așa cum imaginea de față ne sugerează.

Protos. Casian Crăciun

tăzi toată făptura se adapă cu cergeri tainice” (Din rugăciunea de la sfințirea apei). Hristos coboară în Iordan luminat celor din întuneric, cum de mai multe ori se repetă troparul glas 5, în cadrul vecerniei „ca să luminezi pe cei ce ședeau întru întuneric”.

În mijlocul Iordanului Iisus intră ca într-un mormint lichid. De aceea în apele Botezului ne scufundăm de 3 ori închinîndu-ne coborîrii Domnului la iad și ridicarea la viață prin înviere (Sf. Ioan Gură de Aur). Iisus este înfățișat gol, ca și primul Adam, așteptînd momentul învălurii Sale, ca „Soare al dreptății”, cu veșmîntul de lumină purtat simbolic pe brațe de ingerii cei ce-L însoțesc în partea stîngă a scenei. Așa procedăm și la Botezul creștin cînd după scufundarea în cristelniță și îmbrăcarea pruncului citîm: „Dă-mi mie haină luminoasă Cel ce Te îmbraci cu lumina ca și cu o haină mult milostivă Hristoase...”

De-a dreapta, Ioan Botezătorul înspăimîntat de prezența Stăpînului pe care îl, robul, trebuie să-L boteze, acceptă numai după ce înțelege că a sosit ceasul ca să se împlinească toată dreptatea ca el să-și încheie misiunea profetică și să lase deschisă perspectiva împărăției lui Dumnezeu, inaugurată de Hristos însuși. Ceva mai în spate Hristos discută cu Ioan tocmai despre momentul amintit.

Scena este completată de prezența Maicii Domnului ca Biserică vie la apa Iordanului în care are să se transpună tot misterul Iordanului, ca sursă vie, izvor pururea curgător al celor ce se mîntuiesc. „Astăzi apele Iordanului se prefac în vindecări”, adică în Biserică. Într-o omilie, Didim Orbul ilustrează sensul adînc al acestei prezențe: „Dumnezeu mi-a dat ca Mamă cristelnița baptismală (Biserica), ca Tată pe Cel Preînalt, ca frate pe Domnul botezat pentru noi.”

Privind icoana Botezului să vedem dincolo de ea misterul coborîrii Domnului în inima creației și-a noastră, spre a ne recrea, spre a transfigura lumea într-o grădina a armoniei și-a păcii totale, așa cum imaginea de față ne sugerează.

Protos. Casian Crăciun

Părintele Prof. Dr. Grigorie Marcu la a 75-a aniversare

La 7 decembrie 1986, Părintele Prof. Dr. Grigorie Marcu, distins dascăl și teolog neotestamentar, a împlinit frumoasa vîrstă de 75 de ani.

Această aniversare ne oferă un prilej fericit de a rememora cîteva din împlinirile unei vieți de excepție, datorită integrității slujirii Bisericii strămoșești, teologiei ortodoxe și poporului nostru.

Celor ce sînt la curent cît de puțin cu viața noastră bisericască din ultima jumătate de veac, nici nu mai este necesar ca Prea Cucernicia Sa să le fie prezentat. Mai ales, nu mai trebuie prezentat cititorilor „Telegraful Român”, care au putut urmări prestigioasa și consecventă colaborare în paginile acestei publicații pe parcursul a mai bine de 50 de ani. Astfel încît, omagînd după cuviință personalitatea multilaterală și activitatea exemplară a Părintelui Prof. Dr. Grigorie Marcu, am conștiința că pot săvîrșesc acest lucru numai pentru, ci și în numele cititorilor „Telegraful Român” și ca această omagiere va fi în sufletele celor mai mulți dintre ei ecoul unor alese sentimente de prețuire și dragoste.

Părintele Grigorie Marcu s-a născut într-o familie preotească, în Broșteni, județul Sibiu. Surprinde plăcut alăturarea numelor celor doi părinți: Ioachim și Ana. Copilul și tînarul Grigorie a fost mîndria acestor părinți, cum va fi mîndria școlilor prin care a trecut și a instituției careia i-a dedicat slujirea de o viață.

După școala primară în satul natal, a urmat liceul la Blaj și Sibiu, 1925-1929) și apoi teologia (la facultățile din București și Cernăuți, 1929-1933). Elevul și studentul eminent anunța elocvent pe marele cărturar de mai tîrziu. Un singur exemplu este grăitor: ca student, numai în „Telegraful Român” a publicat 41 de articole, fără a mai socoti pe cele risipite prin multe alte publicații. Printre astfel de activitate, s-a făcut remarcat de Mitropolitul de atunci al Ardealului, Dr. Nicolae Bălan, care, îndată după terminarea facultății, l-a trimis la specializare în străinătate — la Atena (1933-1934) și Breslau (1934-1936) — unde, cu hărnicie de albină, și-a agonisit o temeinică pregătire teologică. În această perioadă a continuat să publice studii și articole, semnătura sa impunîndu-se încă de pe atunci ca un autentic certificat de calitate. Rodul strălucitoare munci de cercetare din acești ani se va concretiza nu numai într-o eminentă teză de doctorat, ci și într-o serie întreagă de însemnate lucrări din domeniul studiului Nouului Testament.

În 1936, tînarul și deosebit de sîr-guinciosul ostentor în ale teologiei s-a întors la Sibiu, unde îl aștepta catedra rămasă vacantă prin alegerea ilustrului ei titular, profesorul Nicolae Colan, viitor academician, în scaunul vîldicesc al Vadului, Felea-cului și Clujului. De acum înainte, vreme de 46 de ani (1936-1982), prestigioasa personalitate a Părintelui Prof. Dr. Grigorie Marcu va cînti catedra de Studiul Nouului Testament de la venerabila instituție teologică sibiană.

Ca profesor suplinitor (1936-1942), apoi titular definitiv (1942-1944), iar după ridicarea Academiei Teologice „Andreiaș” la rang universitar, profesor agregat (1944-1946) și apoi profesor universitar titular (1946-1982) și o vreme rector al Institutului Teologic Universitar (1976-1979), Prea Cucernicia Sa a fost mereu dascălul neîntrecut, care a luminat tainele Scripturilor Sfînte, sălășluindu-le în mințile și inimile a mii și mii de viitori slujitori ai altarelor străbune. Cu o competență deosebită, cu o rară prestanță academică și cu exprimarea plină de farmec a unui veritabil talent literar, Părintele Profesor Grigorie Marcu își cucerea auditoriul, astfel încît esențialul prelege-

rilor sale se imprima adînc în mințile ucenicilor chiar din momentul predării.

În persoana Prea Cucerniciei Sale, studenții teologi au văzut întotdeauna chipul profesorului model, identificat deplin cu idealurile instituției pe care a slujit-o. Atît pentru studenți, cît și pentru preoții noștri, pentru credincioșii care l-au cunoscut la altar și la amvon, Părintele Profesor Grigorie Marcu a fost însă și model de slujitor bisericesc, aureolat de lumina credinței și a învătăturii și pătuns de imensă responsabilitate a misiunii preotești.

Mereu prezent nu numai în viața Institutului, ci și în alte laturi ale vieții bisericesti și culturale, Prea Cucernicia Sa a risipit cu generozitate din puterile cu care l-a dăruit Bunul Dumnezeu, semănînd peste tot bogate roduri ale minții sale larg cuprinzătoare. Poate că nimeni nu va putea evalua vreedată la măsură corresponsabilitate cantitatea și calitatea eforturilor pline de zel prin care o viață întreagă, ca „jertfă vie, sfîntă, bine plăcută lui Dumnezeu”, s-a oferit Bisericii și neamului.

Dacă chipul dascălului și al păstorului luminat e păstrat cu iubire și recunoștință în inimi, despre priceperea și rivna teologului și publicistului mărturisesc și vor mărturisi peste vremi nenumăratele și temeinicele contribuții de specialitate, cărți și studii, precum și sutele de articole prin care Părintele Profesor Grigorie Marcu și-a spus cuvîntul în probleme de larg interes pentru viața noastră bisericască și națională.

Amintim, dintre cărțile sale: *Rătăciți neștiind Scripturile* (1938); *Saul din Tars* (1939); *Studii biblice* (1940); *Antropologia paulină*, eminentă teză de doctorat în teologie (1941); *Mythos* (1942); *Procesul Mintuitoarelor. Studiu juridic și teologic*, în colaborare cu Dr. Ioan Fruma (1945); *O știință nouă: istoria vremurilor neotestamentare* (1946); *Epistola Sfîntului Apostol Pavel către Tit. Introducere, text și comentariu* (1947). Prea Cucernicia Sa este și coautor al manualului de *Studiul Nouului Testament* pentru Institutul Teologic, ajuns la a treia ediție. La acestea se adaugă alte cărți precum și un mare număr de studii, în care sînt abordate cele mai variate aspecte și probleme de specialitate. Toate aceste lucrări au intrat definitiv în rîndul celor mai strălucite producții ale studiului neotestamentar, constituind un apert hotărîtor la dezvoltarea teologiei biblice românești și impunîndu-le pe autorul lor ca pe unul dintre marii teologi ai vremii noastre.

Am amintit și despre o altă latură a activității Părintelui Profesor Grigorie Marcu, aceea de publicist. Prea Cucernicia Sa a condus, pe rînd, în calitate de redactor responsabil, „Revista Teologică” (1936-1947), „Foaia Bunului creștin” (1953-1955) și „Mitropolia Ardealului” (1956-1976). A fost, de asemenea, colaborator deosebit de apreciat al multor alte reviste teologice și culturale. Pentru a oferi o imagine asupra volumului imens al acestor contribuții, menționăm că într-o teză de licență în teologie dedicată vieții și operei Părintelui Profesor Dr. Grigorie Marcu (autor: Gheorghe Longodor, Sibiu, 1983), fără pretenția de a fi completă (cum ne previne însuși subtitlul ei: *Seleccii bio-bibliografice*), simpla înșirare a titurilor acestora ocupă mai mult de 140 de pagini mari. Ce evantai bogat de raze țîsnite din lumina unei minți, din focul unei inimi!

Omagiînd acum deopotrivă pe preot, pe dascăl, pe teolog, pe publicist, pe omul de mare cultură și talent, pe patriotul luminat, cu sentimentele alese de dragoste și recunoștință, exprîmăm Părintelui Profesor Dr. Grigorie Marcu urarea de viață îndelungată și rodnică dincolo de pragul celor 75 de ani.

Pr. prof. Vasile Mihoc

Prezența istorică . . .

(Continuare din pag. a 2-a)

Căpreanu, Mar Moise Ignat, Gh. Cordos, I. Gusl M. Ignat, de I. Gh. Ioniță sinstructive pentru o cuprindere mălăncă a unei mișcări patriotice de țantă forță mobilizatoare pentru țega constituia românească. Ide Unirii tuturor românilor a fost aspirație și a dinamizat toate eforturile solidarității etnice în acei șmăjor al istoriei naționale. Mai li: chiar pe plan european, cupe arată cu detalii grăitoare, capl II al cărții, această năzuință a rînilor a găsit ecouri și sprijin puic, mai cu seamă în țările neolatine, printre care Franța care a fost dată și un sprijin deosebit de efie și de constant, cu vorba și cu fa, cum am avut ocazia să arăt și cartea mea *România toți s-adună (17)*, folosind mărturii inedite ale plepianților la momentul Marii Un și texte uitate din presa franceză u mesajul frățesc al Universității pona către Universitățile noastre București și Iași, imediat după înrocita „păce” de la Buftea (mai li: a fost un moment dramatic al acul an care s-a sfîrșit apoi în proza lui 1 decembrie la Alba Ilii: constîndîn voința unanımă a rînilor de a fi uniți în statul lor adevat, de a fi liberi și de a păși pe nouă cale a progresului și a rației.

pentru Unirea cea mare, cît și studiul semnat de Carmen Dinescu despre personalități franceze solidare cu acest act istoric. În partea finală a cărții citim „evocările” despre activitatea și lupta politică a lui Onisfor Ghibu, aparținînd lui V. Curticăpeanu, Fr. Păcurariu și Vasile Ciobanu. O contribuție inedită, revelatoare, conține articolul lui Gabriel Tepelea care, prezentînd „inaugurarea monumentului lui G. Coșbuc, cu trei zile înainte de 23 August 1944, arată cu detalii inedite, că momentul respectiv a fost în realitate „o mare adunare populară în care se cerea ieșirea României din Axă și eliberarea Transilvaniei de Nord”. Volumul prezentat se încheie cu o bibliografie istorică de certă utilitate pentru mai buna cunoaștere a celui mai important curent de idei politice și de luptă consecventă pentru Marea Unire de la 1 decembrie 1918 de la Alba Iulia..

Sf. Ioan Gură de Aur — model de predicator

A vorbi despre Sf. Ioan Gură de Aur, dar mai ales a încerca să-l cuprînz în cuvînt întreaga lui personalitate, este ceva care depășește puterile obișnuite. S-a scris mult despre el, și s-au tradus și în limba română cîteva din operele sale, însă puțin sînt aceia din toate Bisericile creștine care să fi reușit a prinde într-o lucrare anume, uriașa figură a neîntrecutului și neegalatului Ioan Hrisostom.

Nu greșesc, cred, dacă afirm că nu a fost întrecut în arta cuvîntului de nici un alt scriitor sau lerar creștin, pînă astăzi. Amvonul nu a avut pînă acum pe un altul cu care am putea să-l comparăm. Secretul elocvenței sale, al talentului său, al întregii sale vieți rezidă în marea dragoste față de Dumnezeu și de oameni. Fraza lui este clară, totul pleacă de la inimă și se adresează inimii. După afirmația fostului meu profesor de la Facultatea de Teologie din București, Preot Petre Vintilescu, geniul sfîntului Ioan Gură de Aur se datorează Ierusalimului și Aanei (proorocului Isaia și lui Demostene) cu acesta din urmă și cu Cicero asemănaundu-se în elocvență și cu Bossuet în măiestrie.

În predicile sale, Hrisostom are accent de o incomparabilă frumusețe. N-a scris, sau mai bine zis, nu s-a gîndit să scrie ceva pentru posteritate desî predicile sale, cele mai multe, sînt și astăzi de actualitate, atît de adînc cunosător al sufletului omenesc s-a dovedit a fi acest mare părinte bisericesc. De multe ori își alege subiecte de predică din diferite împrejurări la care a fost martor sau le-a trăit. S-a identificat cu Sfîntul apostol Pavel, pentru care, am putea spune,

avea un cult deosebit, fapt ce a făcut să scrie comentarii la unele epistole pauline. Cînd pronunța numele sfîntului apostol Pavel, simțea o puternică zguduire.

Nu este atras de speculații dogmatice, cît mai ales de misterul religios. Este un exeget superior și un moralist inegalabil. Avea un spirit pozitiv și practic, se revolta contra relexilor din jurul său și era foarte popular cu toată lumea. Cunostea bine Sfînta Scriptură și știa să aleagă textele potrivite spre a întări unele din afirmațiile sale. Caracter combativ, om de acțiune chiar pe amvon. Adversarul său era păcatul sub toate formele lui, în rare cazuri păcătosul, cărui li arăta toate căile de revenire. Entuziasmul său, pasiunea ce pune la predicile sale, depășeau uneori darurile sale oratorice. Participa și vibra cu întreaga ființă cînd vorbea credincioșilor săi. În anumite perioade din an veneau din părți mai îndepărtate și nu se mai puteau sătura de frumusețea cuvîntelor ce lăeau din gura păstorului lor din capitala întinsului imperiu roman. Torente de poezie teologico-morală, filosofico-psihologică curgeau din gura lui de aur. Avea harul unei credințe aprinse, care mută și munții din loc. Inmul serafimilor nu are accentu mai frumoase decît unele părți ale omiliilor sale, spunea părintele profesor Petre Vintilescu. Cuvîntul său cade ca o ploaie de foc asupra auditorilor săi înmărmuriți. Predica în fiecare săptămînă, cel puțin Duminică. În anumite perioade din an predica mai des, ca de pildă în postul mare, cînd își alegea anumite subiecte, iar dacă un subiect nu putea

fi epuizat într-o singură predică, era continuat în următoarea cuvîntare sau chiar următoarele.

S-a dăruit cu totul cuvîntărilor sale, ceea ce îl făcea iubit, ascultat, înțeles și urmat în tot ce spunea. Combătea bogăția nedreaptă, camăta, dobinda, lăcomia, zgîrcenia, spectacolul desmăfăat, vici de familie dezordonată. Are predici despre milostenie, sclavie, sărăcie, feciorie, căsătorie, monahism, etc. Adversar al luxului, al abuzului. A proclamat eminenta demnitate a săracilor. „Puneți pe Dumnezeu în același rang cu sclavii voștri” afirma el într-o predică a sa.

Minca singur, pentru care fapt li se spunea că duce viață de ciclop iar în palatul patriarhal, camera lui de dormit era adoma unei chilii de mănăstire.

Combate pe preoții văduvi care și-neau fecioare în casele lor, ca să-i îngrijească.

În viața lui s-au petrecut două mari fapte, socotite crize la Constantinopol și care au avut efecte serioase asupra vieții Sfîntului Ioan Gură de Aur. 1. Căderea lui Eutropius și 2. Cearta cu împărăteasa Eudoxia.

În legătură cu căderea lui Eutropius a tînut două omilii, prima cea mai celebră din cîte a rostit, cu tema: „Desertăciunea deșertăciunilor”. Pe Eudoxia o compară cu Izabela și Irodada, spunînd la adresa Eudoxiei: „Iarăși se minie Irodada, iarăși cere pe tîpsie capul lui Ioan”.

Pr. Ilie I. Tîntă

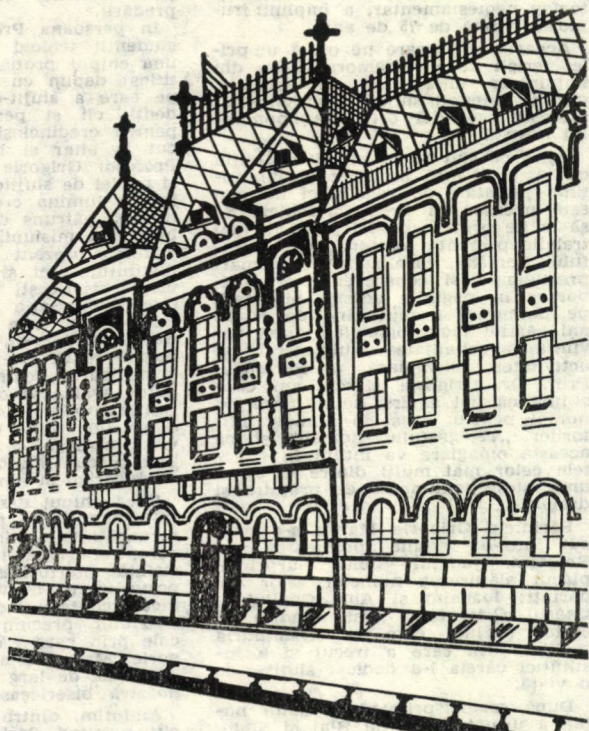
Sesiunea de comunicări dedicată împlinirii a 200 de ani de învățămînt teologic la Sibiu

Joi, 4 decembrie 1986 a avut loc, în aula Institutului Teologic Universitar din Sibiu, o sesiune de comunicări dedicată împlinirii a 200 de ani de învățămînt teologic la Sibiu.

Au luat parte ierarhi titulari din cadrul mitropoliilor Ardealului și Banatului, conducători ai unor culte, episcopi și arhiepiscopi-viceari ai Bisericii Ortodoxe Române, reprezentanți ai instituțiilor de învățămînt teologic universitar din țara noastră, profesori onorari și pensionați, doctoranzi, studenți și alți invitați.

Rectorul Institutului, arhid. prof. dr. Constantin Voicu a rostit un cuvînt aniversar, prezentînd principalele etape ale organizării învățămîntului teologic la Sibiu, și anume:

- 1. Perioada de început (1786—1811) dominată de personalitatea marelui cărturar al vremii, Dimitrie Eustatievici care a organizat un curs de instruire a învățătorilor și preoților.
2. Cursurile clericale între anii 1811—1845, cînd se remarcă deschizătorul de drumuri noi în cultura românească — „dascălul de dascăli” — Gheorghe Lazăr.
3. Institutul teologic pedagogic (1846—1873). Este perioada marelui Șaguna, care s-a implicat direct în viața și destinul învățămîntului teologic de la Sibiu.
4. Învățămîntul teologic între anii 1874—1921. Este epoca urmașilor lui Șaguna, pînă la mitropolitul Nicolae Bălan.
5. Academia teologică (între anii 1921—1948). În urma stăruințelor mitropolitului Nicolae Bălan, cursurile institutului se ridică de la 3 ani, cum era de pe vremea lui Șaguna, la 4 ani (în anul 1921) și se transformă în „Academia teologică” (1924).
6. Institutul Teologic de grad universitar (cursuri de licență — 1948 — 1984). Este epoca innoirilor sub toate aspectele, a învățămîntului teologic din țara noastră și implicit a celui de la Sibiu.
7. Institutul Teologic Universitar (1984—azi) — cursuri de licență și doctorat. Anul 1984 marchează începutul cursurilor de doctorat la Sibiu, fapte ce rezumă în sine tot drumul străbătut de Institutul nostru și se instituie ca un prelude al realizărilor viitoare.
În încheierea cuvîntului său, rectorul arhid. prof. C. Voicu a arătat: „Scrutînd năzuințele și izbînzile din cei 200 de ani ai Institutului, desprindem cu ușurință tenacitatea cu care acesta a păstrat neclintită credința strămoșească, năzuința izvoită de altfel din sufletul de geniu al poporului nostru. Pe lângă menținerea vie a credinței în Dumnezeu, Institutul nostru a fost nefecțat insuflețit de credința în viitorul luminos al poporului nostru, contribuind astfel la făurirea desăvîrșită a unității religioase și naționale a tuturor românilor.”
În continuare, P.S. Episcop vicar-patriarhal dr. Vasile Costin — a prezentat Mesajul adresat de Prea Fericitul Teotist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Institutului Teologic Universitar din Sibiu.
„Inspirîndu-se din faptele mari ale înaintașilor — se arată în mesaj — Institutul teologic din Sibiu, alături de cel din București, sub directa oblaudire a Bisericii și largă înțelegere din partea Conducerei Statului nostru, continuă și azi bunele tradiții de muncă, rugăciune și slujire

a Patriei noastre iubite, a Bisericii strămoșești, de sprijinire a năzuințelor ecumenice actuale și a nobilelor idealuri de pace, libertate și cooperare ale lumii contemporane.

Cunoscînd toate acestea — arată apoi Prea Fericirea Sa — și bucurîndu-ne sincer de împlinirile sub toate aspectele, care s-au înregistrat în viața Institutului Teologic Universitar din Sibiu, aducem cuvînt de aleasă cinstire și prețuire tuturor dascălilor și ucenicilor care au trecut prin această școală în cursul celor două veacuri de existență neîntreruptă și rugăm pe Părintele Luminilor să-și reverse darurile Sale cele bogate asupra tuturor ostentitorilor de azi — profesori și studenți — dărîndu-le pace, sănătate și alese bucurii duhovnicești.”

Reprezentanții celorlalte instituții de învățămînt teologic din țara noastră au adus cuvîntul lor de salut la acest moment aniversar.

P.S. Episcop-vicear și rector dr. Vasile Tîrgovîșteanu — a vorbit în numele Institutului Teologic Universitar din București.

P.C. rector Hădu Iuliu a adus cuvîntul de salut din partea Institutului Teologic Universitar romano-catolic din Alba-Iulia și a ramurei Iași.

D-l rector dr. Péntek Árpád a transmis salutul Institutului Teologic Protestant Unic de Grad Universitar din Cluj-Napoca.

D-l prorector dr. Hermann Pitters a vorbit în numele profesorilor și studenților ramurei evanghelice de la Sibiu, cu limba de predare germană, al Institutului Teologic Protestant Unic de Grad Universitar din Cluj-Napoca.

P.C. director Constantin Bradea a transmis cuvînt de felicitare din partea Seminarului Teologic din Cluj-Napoca.

P.C. director Trăilă Gherga a vorbit în numele Seminarului Teologic din Caransebes.

În pauză, care a avut loc după transmiterea mesajelor, s-a vizitat expoziția organizată cu concursul pr. prof. Mircea Păcurariu și care va avea caracter permanent. Participanții au semnat în cartea de aur a Institutului și au adresat cuvinte de apreciere asupra valorii documentare a acestei expoziții.

Între orele 11—13 au fost prezentate următoarele comunicări:

— Teologia biblică la Institutul Teologic Universitar din Sibiu de către pr. prof. dr. Dumitru Abrudan (pentru Vechiul Testament) și pr. prof. dr. Vasile Mihoc (pentru Noul Testament).

— Teologia istorică la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, de

către pr. prof. dr. Mircea Păcurariu (pentru Istoria Bisericii Române) și diac. prof. dr. Aurel Jivi (pentru Istoria Bisericească Universală și Patrologie).

La orele 14, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit dr. Antonie Plămădeală a oferit, în sala de recepție a reședinței mitropolitane, o masă în cinstea participanților la festivitatea de aniversare a Institutului.

La reluarea lucrărilor, la orele 16, au fost prezentate în continuare comunicările:

— Teologia sistematică la Institutul Teologic Universitar din Sibiu — de către pr. prof. dr. Ioan Ică (pentru Teologia Dogmatică și Îndrumări Misionare) și pr. prof. dr. Ilie Moldovan (pentru Teologia Morală).

— Teologia practică la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, de către: arhid. prof. dr. Ioan Floca (pentru Dreptul Bisericesc); pr. prof. dr. Sebastian Sebu (pentru Omiletică, Catehetică și Pedagogică); pr. asist. dr. Liviu Streza (pentru Liturgică și Pastorală) și arhid. lector Ioan Popescu (pentru Muzica bisericească).

— Relațiile ecumenice ale Institutului Teologic Universitar din Sibiu, de către pr. lector Ioan Glăjar.

— Educația duhovnicească și patriotic-ecumenică, de către Ierom. dr. Casian Crăciun, duhovnic la Institutul Teologic Universitar Sibiu.

— Biblioteca și activitatea culturală, de către pr. Victor Buna — bibliotecar.

În partea finală au luat cuvîntul: P.S. Vasile Coman, episcopul Oradiei, care a omagiat personalitatea dascălilor de ieri și de azi ai Institutului.

P.S. Pimen Suceveanul, episcop-vicear al Arhiepiscopiei Iașilor a adus un cuvînt de salut de pe platourile moldovene.

P.S. Iustinian Chira Maramureșanul, episcop-vicear al Arhiepiscopiei Clujului a vorbit în calitate de absolvent al Institutului Teologic Universitar din Sibiu.

P.S. Emilian Birdeș a exprimat aprecierea strădaniilor ce se depun azi pentru formarea unor vrednici slujitori ai altelor și devotați cetățeni ai patriei.

I.P.S. Arhiepiscop Teofil a dedicat cuvîntul său unor înaltași pe care i-a avut în stăruirea arhierască la Roman și Cluj și care s-au format în școala sibiiană — respectiv episcopului Lucian Triteanu, de la Roman, episcopului Nicolae Ivan de la Cluj și episcopului, iar mai târziu mitropolitul Nicolae Colan al Ardealului.

Eminența Sa Episcop Albert Klein al Episcopiei Evanghelice C.A. Sibiu a omagiat personalitatea unora dintre profesorii Institutului pe care i-a avut ca dascăli, însăși Eminența Sa.

I.P.S. Mitropolit Dr. Nicolae Corneanu al Banatului a vorbit în calitate de fost profesor și actualmente de îndrumător, împreună cu ceilalți ierarhi din Ardeal și Banat, al destinelor Institutului Teologic din Sibiu. Corul studenților, dirijat de arhid. lector Ioan Popescu, a prezentat, în continuare, un bogat concert, cuprinzînd piese religioase, patriotice și colinzi.

În final a luat cuvîntul I.P.S. Mitropolit Antonie Plămădeală, sub îndrumarea directă a căruia se află Institutul nostru teologic. I.P.S. Sa a felicitat corpul didactic al Institutului și a prezentat mulțumiri Prea Fericitului Părinte Patriarh Teotist și Sf. Sinod pentru grija manifestată față de întregul învățămînt teologic al Bisericii noastre.

I.P.S. Sa a rugat să se transmită mulțumiri conducerii de Stat pentru largul sprijin și înțelegerea arătată în toate problemele care privesc instituțiile de învățămînt teologic din țara noastră. A mulțumit, de asemenea, tuturor vorbitorilor, înalților ierarhi și oaspeților prezenți la acest moment solemn din viața Institutului.

I.P.S. Sa a dat asigurarea continuării tradiției de totdeauna a Institutului nostru teologic de a forma slujitori vrednici ai Bisericii noastre străbune și cetățeni loiali ai patriei.

Pr. prof. dr. D. Abrudan

Semnalăm Semnalăm . . .

După douăzeci de ani, George Ivașcu își adună într-un volum de „Confruntări literare” (Editura Minerva, 1986, 648 p.) o operă risipită în diferite publicații. Este o lucrare de strîns și din care să sufletești și intelectual, o fine nuanțe ale trăsăturilor sale, fără de care cultura română nu s-ar putea descrie. Vocea scriitorului este literar excelent în sinteze culturale. Dezvăluirile sale nu zic profesional, deși ele vor fi esențiale pentru biografia chipului unei epoci în imagini și închinată relațiilor culturale. genial de dificil ca acela al lui George Ivașcu imblînzit!

Și-apoi omul de atitudine! Ivașcu nu și-a împrumutat părerea de la alții. A avut ea să și le lanseze pe ale sale, ceea ce a presupus nu numai să aibă și risc, dar și siguranță și stăpînire a ideilor, o vastă erudiție și o aruncare în linia întâia care-l delimitează de precizia fricoșilor, a comozilor, a vitejilor de după război. Când l-a și costat, n-a însemnat mare lucru pentru dînsul. A fost cazul, nu l-a descurajat nedreptatea, cînd i s-a aruncat din nou în linia întâia. Așteptate pe care le-a atacat, cartea dezvăluie reconsiderările clasici, atunci cînd era nevoie de un cuvînt autorizat și încurajează să reaprindă focuri la lumina cărora să îndrăzească și alții să pășească în această în toate domeniile. El s-a exprimat pe Alesandri, Eminescu (un ciclu întreg), Caragiale, Maiorescu, Ștefan Ștefănescu, E. Lovinescu, Rebreanu, Arghezi și încearcă o împerezi a publicisticii din timpul războiului și a revistelor vremii. A deschis atunci multe uși care se deschid sub cheie cărți și idei fără de care nu se putea fecunda literatura și o publicistică vrednică de acest nume.

Pe toate acestea le poate sesiza cititorul noului volum al lui George Ivașcu.

Un singur lucru ne strecoară o de îngrijorare, și anume Adenda, deși ea vine tocmai să explice ceea ce cititorul care știe să citească, tocmai înțelesese. Cărea ne-o dă aerul de testament literar și de sinteză pe care l-au făcut unele interviuri din finalul cărții. Dar desigur George Ivașcu nu se gîndește încă la bilanțuri. Ar fi prematur. Îngrijorătoare e fără îndoială fals!

În colecția „Testimonia” a apărut o lucrare de scrieri rămase risipite prin ziare de la G. G. Costa (magistral introduse de Florea Nedelca și Florian Tănăsescu, Editura Minerva, 1986, 272 p.). Credeam că în articolul „Liga drepturilor și fascismul”, („Adevărul” din 22 sept. 1923), introdus în pag. 159, deși de două ori e menționat Nicolae Stroescu, e vorba de marele mecenat Vasile Stroescu, chiar dacă G. G. Costa-Frîncu în grabă și din memorie, îi va fi schimbat numele, și a ediției l-au reproduș ca atare, restituirea adevăratului său nume o datorie, mai ales acum cînd opera sa devine din ce în ce cunoscută și recunoscută.

O convorbire cu acad. Ștefan Pascu, semnată de Ilie Manole (în Viața militară, 10, 1986, p. 17) la punct problema cnejilor Transilvăneni despre care unii în că s-ar fi contopit cu nobilimea maghiară, pierzîndu-și același timp și credința ortodoxă. Acad. Ștefan Pascu arată că el mai mult și-a păstrat și neamul și credința. În Hunedoara, Bihor, Maramureș, ei construiau biserici ortodoxe care sînt înfățișați drept ctitori, asemenea domnilor din Muntenia și Moldova, iar oștile acestora poartă costume populare și „din popor”. Mai departe se dau numeroase exemple, care pîșesc în volumul „Voievodatul Transilvaniei”, vol. III, ed. D. 1986, p. 402 ș.a., pe baza cărora Ștefan Pascu, autorul cărții, include că „voievozii și cnejii români nu și-au pierdut credința”, aflîndu-se sub patronajul patriarhiei de Constantinopol, după despărțirea celor două Biserici, în secolul al XIV-lea, așm fuseseră întodeauna, în primul mileniu și în al doilea.

Am notat acestea, spre știința unora care or a fi fost sub obediința catolică în primul mileniu și în al doilea Hirtia primește și aberațiile!

Doamne, cite mai sînt încă de descoperit și timp de lucru mai au cercetătorii! Iată N. A. Ursu a descoperit traducere necunoscută a lui Nicolae Milescu (vezi rev. „Cronica” nr. 44, 31 octombrie 1986, p. 5). Despre ce este vorba? Despre abilitatea că Nicolae Milescu, de la a cărui naștere se împlinesc anul acesta 350 de ani, este traducătorul în românește a unei cărți „Mintuirea păcătoșilor”, de Agapie Landos Criteanu, făcută înainte de anul 1671, respectiv prin anii 1655—60. N. A. Ursu crede că Milescu a făcut traducerea înainte de a aduce Vechiul Testament. Se știe că această traducere ni s-a rat în ms. 45, revizuită de un anonim, ms. aflat în Biblioteca Filii Cluj-Napoca a Academiei R. S. R.

N. A. Ursu stabilește autorul traducerii pe baza minuțioase analize lingvistice comparative. Mintuirea păcătoșilor conține informații chiar mai precise asupra limbii Spătarului care este cea n-a trecut prin mina nici unui revizuitor, cum tcut Vechiul Testament, prin mîinile unui muntean. Ba chiar, mult, Mintuirea păcătoșilor ajută la depistarea stratului meșian al traducerii Vechiului Testament. N. A. Ursu bazează peba lui Milescu din Mintuirea păcătoșilor se îndoiește că te: din ms. 45 al Vechiului Testament ar putea fi socotit text de rință pentru identificarea contribuției lui Milescu la traducerea bibliei de la București, din 1688.

Despre toate acestea se poate reciti: „Biblia de la Iureștii”... „Cine a făcut traducerea?” în vol. Antonie Plămădeală Dascăli de cuget și simțire românească, București, 1981, p. 231 urm. Teza noastră e foarte aproape de cea a prof. N. A. Ursu.

A apărut o monografie interesantă, bine documentată și necesară semnată de prof. Mircea Păcurariu: Istoria mănăstirii Prislip, Arad, 1986, 190 p., executată de tipografia arhiepiscopiei noastre din Sibiu. O mică erată la p. 57, rîndul 2, în loc de Londra, se va citi Oxford.

ANTONIE P.

STIRI ECUMENICE

Revista „Informationen aus der Orthodoxen Kirche” care apare la Hannover în R.F.G. publică un necrolog al fostului Patriarh Iustin Moiescu (p. 4) și un foarte interesant glosar de termeni liturgici ortodocși precum: anamneză, antidoron, diakonikon, ecfonis, epicleză, epitaf, isihasm, iconostas, canon, catismă, condac, litie, prochimien, proscomidie, sinaxă, polieleu, tropar, trisaghion, tipic ș.a. alcătuit de Institutul ecumenic de la Bossey — Elveția, probabil sub îndrumarea prof. român Dan Ilie Ciobotea (p. 8—15).

E un foarte util instrument de lucru pentru eterodocșii care studiază cultul ortodox.

Biserica Norvegiei, în Sinodul general din 6 nov. 1986 a aprobat un document asupra păcii și dezarmării, de 10 pagini.

Emilio Castro, secretarul general al Consiliului Ecumenic al Bisericilor a vizitat între 14—18 nov. 1986 Bisericile lutherane din R. D. G.

Consiliul latino-american (CLAI) și Conferința Bisericilor din zona Caraibelor, împreună cu Conferința episcopilor catolici din Ecuador s-au întrunit într-o conferință între 5—10 nov. 1986, în Ecuador, pentru a discuta „pericolul crescînd al dezvoltării sectelor” (EPS, 34, 1986).

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Diac. prof. Dr. Aurel Jivi, Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu; tehnoredactori: Diac. Ezechil Oancea, Pr. Teodor Damian; corector: Pr. Vartolomeu Constantinescu.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — portalul export-import presă P.O. Box 12-2, telex 10376 presfir București, Calea Gripei nr. 64—66.

